

det Nærmefte, ſaa ſiger jeg, at Ingen af os, hverken her eller i det andet Thing, vil undgaa vort velſortjente Anſvar, derſom vi ikke efter den 1ſte April, hvis de abnorme Tilſtande indtræde, kunne ſige med fuldſtændig god Samvittighed: Vi have gjort Vort for at forhindre, at det kom dertil. Men vi have ikke gjort, hvad vi kunde, for at forhindre dette, naar vi ikke hver for ſig have bidraget, hvad vi kunde, til at komme til Enighed og Forſtaaelse, naar vi ikke have været villige til at opgive forudſatte Standpunkter og forlade enſidige Standpunkter, og naar vi ikke have viiſt god Villie til at komme hinandens modsatte Anſkuelser gjensidig i Møde.

Holſtein: Jeg vil kun i Anledning af, hvad den ærede ſidſte Taler udtalte, ſige, at jeg tror, at vi fra Fleitallets Side ikke blot i en Narrække have gjort overordentlig Meget, for at det kunde lykkes ad fredelig Veie at komme frem, men muligvis endog for Meget, idet vor Smødekommenehed fra den anden Side deſto værre af vore Modſtandere er blevet opfattet ſom Frygt og Svaghed i Stedet for, at det i Virkeligheden var ærlige Forſøg paa at komme ud over en Kriſe, ſom ethvert Folk nødvendigvis maa komme i naar det har en Forfatning og Samfundsforhold ſom vore med veylende Majoriteter, Majoriteter, ſom ikke blot vegle, hvad Anſkuelser angaar, men ogſaa i ſocial Henſeende. Jeg indrømmer det ærede Medlem, at Enhver bør gjøre, hvad han kan, for at undgaa ulovlige eller abnorme Tilſtande, men dette „kan“ har ſin Begrændſning, og jeg beſtrider, at dette Thing kan opgive Noget af den Ret, det har tilbage, uden fuldſtændig at forraade, hvad det er pligtigt til at holde paa overfor Vælgerne. Det er jo ikke vor perſonlige Ret, det dreier ſig om, men det er Folkethingets Ret, den er gennem Udviklingen ikke bleven ſtærkere, men derſom vi nu ikke ſtaa faſt paa Retten, jeg taler ikke om Andet end det ſtrengt Retlige, gjøre vi ikke Samfundet nogen Gavn. Skulde det ſaa dog føre til ſaadanne Tilſtande, vil jeg tilſtaa, at de ere i høi Grad beklagelige — og ganſke ſærlig i vort Land, idet det det dog maa faſtholdes, at vi have det fremfor nogen anden Nation, at i de ſidſte 300 Aar er Retskontinuiteten ikke bleven brudt. Statsforandringen i 1660 ſtete ganſte viſt fra oven ikke med den meſt udsøgte Hensynsfuldhed og heller ikke med den høieſte Grad af Ærlighed. (Modſigelse.) Nei, det gjorde den paa ingen mulig Maade; jeg er overbevist om, at den nyere Hiſtorie tilſtrækkelig har godtgjort, at den Politik, der dreves fra Hoffets Side i 1660, i mer end een

Henſeende ſtred mod Tro og Love og god Moral, det tror jeg ikke, at der er ret megen Tvivl om. Men formelt blev Retskontinuiteten ikke brudt. Kongen ſkaffede ſig Stændernes Samtykke til den Statsforandring, han gennemførte, og det var meget mere det danſke Kriſtofrati's Sammerlighed, der gjorde det muligt for Kongen at gennemføre Abſolutismen, end det var Magtandenvelſen. I 1848, da den anden ſtore Forandring ſtete, var man ſaa ſamvittighedsfuld med Hensyn til Formen, at Kongelovens Forandring eller Afſkaffelse omhyggelig ſtete paa en Maade, om hvis Retlighed der ikke kunde være nogensomhelſt Tvivl. Hvis der nu alſaa her ſtete et Brud paa Retskontinuiteten fra oven, fra den høie Regjerings Side, vilde det alſaa være forſte Gang i Danmark, at man rokkede ved den grundfæſtede Tillid, ſom det danſke Folk har til den centrale øverſte Myndighed her i Landet, og det vilde have meget ſørgelige Konſequentier, thi det Ord, der blev ſagt af den nuværende ungarſke Miniſterpreſident — ganſte viſt inden han blev Miniſterpreſident, det gaar jo ſaa tidt ſaaledes til, at inden man bliver Miniſter, er man mere liberal, end man er, naar man kommer i Spidsen for Regjeringen — at enhver Revolution kommer fra oven, kan maatte ogſaa faae Gyldighed paa vore Forhold, men jeg vil ikke onſke det.

Jagd: Da den ærede ſidſte Taler er ſaa omhyggelig for at advare imod, — jeg vil ikke tale om Muligheden — en ſaadan ſer jeg ikke — jeg vil heller ikke tale om Tanken — jeg har ingen, og jeg har ſaa god en Tro til det ærede Flertal, at jeg mener, det heller ikke har nogen Tanke om et Brud paa Forfatningen fra oven, ſaa vil jeg bede det ærede Medlem om at ſtrække ſin Omſorg videre og advare imod Brud fra neden. Jeg vil minde om, at den udøvende Magt er hos Kongen, og den dømmende Magt er hos Domſtolene, og jeg vil bede det ærede Medlem minde ſig ſelv om det og ligeledes minde ſine Tilhængere derom.

Holſtein: Jeg pleier ikke at tage mig af det ærede Medlem, men jeg vil dog blot minde ham om, at den lovgivende Magt er hos Kongen og Rigsdagen i Forening.

Da ikke Flere begjærede Ordet, blev Forhandlingen ſluttet.